

RAZKRINKANJE DELOVANJA SLOVENSkih KOMUNISTOV

Ponatis iz kongresnega zapisnika o pričevanju M. Cvetiča

(Konec.)

ZAKLJUČEK

Mr. Tavenner: Gospod predsednik, včeraj sem v vaši odsotnosti tukaj navedel dejstvo, da je bil poklican pred ta odbor tudi Tom Fitzpatrick, da bi odgovoril na vprašanja, ki so se tikala njegovih zvez s komunistično partijo. Dalje je bil pred tem odborom Tom Quinn (oba komunisti), toda niti eden od njiju ni hotel odgovoriti na vprašanje, če je član komunistične partije. Zato vas vprašam, Mr. Cvetič, ali je bilo v času, ko je bilo klicanih pred ta odbor več članov komunistične partije, kaj aktivnosti v partiji, ki bi se tikale teh pozivov?

Mr. Cvetič: Da. Jaz sem se udeležil najmanj dveh sej, ki jih je sklical v Pittsburghu S. Nelson, kjer je prišlo na površje vprašanje, kako naj člani partije, ki bodo klicani k zaslišanju pred ta odbor, odgovarjajo na vprašanje: "Ali ste član komunistične partije?"

Mr. Walter: Ali so dobili na teh sejah tozadeven legalen nasvet?

Mr. Cvetič: Da.
Mr. Walter: Od koga?
Mr. Cvetič: Na sejah, ki sem se jih udeležil, sta bila tudi Hyman Schlessinger in M. Y. Steinberg, in sicer enkrat eden, drugi drugi, včasih pa oba. — (Oba omenjena sta odvetnika).

Mr. Walter: Ali sta jim ta dva svetovala, kako naj odgovarjajo, če bodo vprašani, ako so člani komunistične partije ali ne?

Mr. Cvetič: Seja, ki sem se je udeležil, je bila sklicana takrat, ko sta bila pozvana pričati pred ta odbor Leo Fisher in Frank Borich. Radi njiju smo imeli posebno sejo. Na tej seji je bil po razgovoru z odvetnikoma dosežen sledeči

SHOWERS

Vremenski
prerok
pravi:

Deloma oblačno, še nadalje toplo in tu in tam dežni prši danes.

Tri na dan

Da bi Bog razsvetlil naše državnike, da bi se ne vdali komunističnim zvičajam. Zdaj je čas, da se s komunizmom obračuna enkrat za vselej. Enkrat bo treba, zakaj ne zdaj, ki smo ravno pri delu.

* * *

S komunizmom je treba obračunati zdaj, ko je svet še v veliki večini proti njemu. Kadar odrastejo tisti, ki so danes v komunističnih šolah, bo odpor težji.

* * *

Le verjemite, da Stalin noče še vojne, svetovne že ne. Danes bi bili tepeni rdeči tovarši, da nikoli tega. Zato pa Stalin samo pomale dreza in tiplje, pa pazi, da se predčasno ne zaplete v pravo vojno. Ali ga bomo čakali, da se pripravi?

Izvojevane dobrine delavstva pri White Motor v Clevelandu

Delavci dobe \$100 mesečne penzije, \$25 tedenske bolniške podpore in \$1,000 življenjske zavarovalnine.

Cleveland, O. — Tukaj je bila med White Motor družbo in delavci United Auto Workers CIO organizacijo, local št. 32, soglasno odobrena pogodba, ki določa \$100 mesečne penzije poleg drugih socialnih dobrin. Penzija pa se bo dvignila do \$110 mesečno, ko bodo zvišane dajatve za socialno varnost.

Dalje nova pogodba določa 25 dolarjev bolniške podpore na teden in to za dobo 26 tednov, in \$1,000 življenjske zavarovalnine za vsakega delavca. Penzijo, bolniško podporo in življenjsko zavarovalnino bo plačevala družba.

Večje število delavstva bo dobil tudi povišano mezdno od 5 do 12 centov na uro. Prav tako bo zvišan čas počitnic od 80 na 96 ur za delavce, ki so zaposleni pri tej družbi nad dvajset let.

Vseh teh dobrin bodo deležni poleg tovarniških delavcev tudi nastavljenici v uradih omenjene družbe.

Tito si želi miru lako s Sovjetsko zvezo kakor z zavezniki

Beograd. — Dne 17. julija je Jugoslavija ponudila Rusiji in Kominformi mir na osnovi vzajemnega spoštovanja. Tozadevno izjavo je podal Milovan Djilas, minister brez listnice in vpliven član jugoslovanskega Politbiroja, ob otvoritvi Jugoslovanskega narodnega mirovnega kongresa.

(V svojem govoru je Djilas ponovil vse slične izjave, ki so jih že pred njim dajali Tito in drugi jugoslovanski voditelji; te izjave smo mi že ponovno objavili v našem listu. V vseh tistih izjavah je bilo naglašanje jugoslovanske neodvisnosti in pripravljenosti za sodelovanje z vsemi narodi sveta. Ured.).

Djilas je tudi izjavil, da jugoslovanska vlada ne smatra obdolžb, ki jih kupičijo napram Jugoslaviji, njene kominformske sosedu, za resnično mišljenje ljudi teh dežel — Albanije, Bolgarije, Madžarske in Rumunije.

(Kljub temu, da je Djilas poudarjal dobro voljo jugoslovanske vlade tudi napram zavezniškim, je bilo vendar iz njegovega govora razvidno, da bi se Tito, ako je le na svetu mogoče, rad sprivil z Moskvo. Ured.).

Mlada bigamistka

Sydney, Avstralija. — Pred tukajšnjim mladim sodiščem je stala neka 15 let stara deklica, ki je kljub svoji mladosti imela že dva moža. Z drugim se je poročila, ne da bi se od prvega ločila. Sodnik je izročil deklico v oskrbo psihiatrov.

PREDSEDNIK TRUMAN JE IZJAVIL, DA NE BO RACIONIRANJA ŽIVIL

WASHINGTON. — Predsednik Truman je izjavil, da vlada ne snuje nikakih načrtov za racionaliranje živil in da vsi oni, ki so pričeli kupiti živila, ravnajo skrajno nespametno, ker so zaloge živil v deželi obilne.

Predsednik je nadalje rekel, da bi rad poudaril zlasti to, da se ni bati ne zdaj ne pozneje nikakega pomanjkanja živil. Letos bo najboljša letina koruze, v žitnicah je tudi 700,000,000 bušljev pšenice.

Wallace podpira Ameriko v Koreji

Henry A. Wallace, ki je bil predsedniški kandidat progresivne stranke l. 1948 in ki je vsa pretekla leta vtrajno sledil komunistični liniji, je zdaj izjavil, da bo podpiral boj Amerike v Koreji. Dejal je: "V sedanjem času stojim ob strani Zedinjenih držav in Združenih narodov. Najmanjšega dvoma ni, da bi Rusi lahko preprečili napad severnih Korejcev, in prav tako ni najmanjšega dvoma, da bi zdaj lahko ustavili to nasilje, kadar koli žele.

"Ne oziraje se na pretekle akcije Zed. držav ali Sovjetske zveze, izjavljam, da ob času, ko je moja domovina v vojni in Združeni narodi sankcionirajo ali odobravajo to vojno, tedaj je moje mesto ob strani moje domovine in Združenih narodov."

William Green poziva na pripravljenost in mobilizacijo delavstva

Delavstvo in njegove unije so pripravljene sodelovati za zaščito svobode in demokracije sveta.

Washington. — William Green, predsednik Ameriške delavske federacije (AFL), je pozval deželo na pripravljenost za vsako "morebitno možnost", vključno na mobilizacijo delavstva.

"Mi smo se znašli danes v položaju nevarnosti tretje svetovne vojne. Če bo ta vojna zdaj lokalizirana, vemo, da je samo vprašanje časa, kdaj se bo zgodilo neizbežno (pričeti) tretje svetovne vojne. Ured.).

"Samo pripravljenost za vse slučaje je naša zaščita," je rekel predsednik delavske organizacije.

"Svojih vojakov ne moremo pošiljati na bojno fronto brez zadostnega in pravega orožja in ob nezadovoljvem dobavljanju vseh vojnih potrebščin. — Predvsem se moramo potruditi, da storimo vse, kar je v naših močeh, za pospešitev in izvedbo naših vojnih naporov, za kar je potrebno sodelovanje vseh skupin državljanov. Zato je treba izvršiti mobilizacijo delavstva. Naše delavske unije so pripravljene na sodelovanje za zaščito svobode in da ustvarimo prilike za svobodo vseh narodov sveta."

Premier Tito svari Bolgarijo

Beograd. — Jugoslovanska vlada naznanja, da se je dne 14. julija vnela praska med jugoslovanskimi in bolgarskimi vojniki na jugoslovanski meji. V streljanju, ki se je pričelo, je bil ubit neki bolgarski vojak. Beograd pravi, da so bili bolgarski vojniki poslani preko meje, da bi zajeli jugoslovanske stražarje. Titova vlada zahteva od Bolgarije, da slednja preneha s takimi metodami.

Tito je jugoslovanski Syngman Rhee

Moskovski radio prispevaja premijerja Tita južnokorejskemu predsedniku Syngmanu Rhee-ju. Tito je "izzivač in podpihovalec vojne na Balkanu ter plačan izdajalec," pravi moskovska propaganda.

KJE SE NAHAJAJO NABORNE KOMISIJE, KI POSLUJEJO ZA CLEVELAND IN OKOLICO

V naslednjem prinašamo naslove nabornih komisij in označbo, katere varde zastopa posamezna komisija. Hiše, kjer imajo fante v letih za registracijo, naj to izrežejo in spravijo.

Osem nabornih komisij v Clevelandu ima svoje urade v istem poslopiju in sicer v drugem nadstropju poslopija, ki stoji na severno-zapadnem vogalu Chester Ave. in 9. ceste. Kdor bi rad poklical eno teh komisij po telefonu, naj pokliče Cherry — 1-7900 ter naj pove, katero naborno komisijo bi rad.

Teh 8 komisij, ki imajo urade v zgorej omenjenem poslopiju je: Komisija št. 19, ki zastopa varde: 32, 26 in 27.

Komisija št. 20, ki zastopa varde: 21, 23, 24 in 25.

Komisija št. 21, ki zastopa varde: 19, 20 in 22.

Komisija št. 22, ki zastopa varde: 16, 18 in 29.

Komisija št. 23, ki zastopa varde: 28 in 30.

Komisija št. 24, ki zastopa

varde: 13, 14 in 15.

Komisija št. 25, ki zastopa varde: 10, 11, 12 in 17.

Komisija št. 27, ki zastopa varde: 1, 2 in 33.

Dve naborni komisiji in sicer 26, ki zastopa varde 3, 4, 5 in 31 ter komisija št. 28, ki zastopa varde 6, 7 in 9, imata urad na 3804 W. 25. t., telefon ONtario 1-8990.

Komisija št. 32, ki zastopa vsa vzhodna predmestja razen Cleveland Heights in East Cleveland, ter komisija št. 29, ki zastopa East Cleveland in Cleveland Heights, imata urad v Moreland šoli, Moreland Blvd., in Lee Rd., Shaker Heights. Telefon je LOnGacre 1-1273.

Komisija št. 30, ki obsega ves Lakewood, ima urad na 1456 Warren Rd., Lakewood. Telefon je LAKewood 1-9220.

Komisija št. 31 pa pokriva ves Garfield Heights ter vsa predmestja južno in zapadno od Garfield Heights, izven Lakewooda.

ODHOD AMERIŠKIH MARINOV V KOREJO; ŽALOSTNO SLOVO ŽENA V PRISTANIŠČU

SAN DIEGO, Cal. — V tukajšnjem pristanišču so stale žene s solzami v očeh, ko so se ukrcavali njihovi možje in očetje njihovih otrok na parnike za odhod v Korejo. To so bili vojaki prve divizije marinov.

Žene so pazno poslušale poslovljni govor generala Shepharda, poveljnika prvega zborra marinov, ki je med drugim dejal:

"Vojaki, pred vami je težka naloga. Računati morate na izgube, zakaj mi smo v resnični vojni, v kateri se boste kmalu znašli. Trdno sem prepričan, da boste dobro opravili svojo nalogo in vzdržali tradicije marinskega zbora."

SVET BUDNO MOTRI NEVAREN POLOŽAJ NA RAZBURKANEM BALKANU

LONDON. — Britanska vlada budno pazi na položaj na Balkanu, kjer se je zadnje dni silno ojačila moskovska propaganda. Moskovski radio sviri balkanske narode pred nevarnostjo ameriškega "imperializma", ki ga spodbujajo njegovi jugoslovanski in grški agenti in ki se pripravlja za "napad" Bolgarije in Albanije.

Nova moskovska propaganda je značilna zaradi dejstva, ker

je natančno takšna, kakršna je bila propaganda nacistov, preden so slednji napadli Poljsko. "Titovci in fašisti hočejo izbežati ljudski jezi s tem, da izvajajo vlado terorja. Toda niti njihovi zločini, niti pomoč anglo - ameriških imperialistov ne bo rešila teh izdajalcev in vohunov pred ljudskim povračilom," pravi moskovska radijska propaganda.

KAJ POMENI NEPRESTANO PREMIKANJE VOJASKIH ČET OB MEJAH JUGOSLAVIJE

LAKE SUCCESS. — Predstavniki zapadnih sil so izjavili, da bi prišla zadeva morebitnega Kominforminega napada na Jugoslavijo z enako naglico pred Združene narode, kakor je prišla tja zadeva napada na Južno Korejo.

Združeni narodi budno zasledujejo poročila, da Madžarska, Bolgarija in Rumunija osredotočajo svoje čete ob mejah Jugoslavije. Mnogi krogi Združenih narodov sodijo, da utegne to biti samo živčna vojna, da se odvrne oči sveta od Koreje ali

od drugih delov sveta, proti katerim namerava Kominforma pričeti izvajati svojo agresivnost. Lahko pa je tudi obratno res, da je namreč korejska vojna postranska zadeva, da se pripravi naval na Jugoslavijo in da se čim bolj zaposli ameriško armado in politiko s Korejo. V slučaju, da Kominformine čete prestopijo jugoslovansko mejo, bo jugoslovanski delegat pri Varnostnem svetu, Aleš Bebler, nemudoma zahteval intervencijo Zed. držav.

V SENATU JE PREDLOGA ZA POPOLNO ENAKOPRAVNOST ŽENSKIH DELAVK

WASHINGTON. — Senatski delavski odbor je odobril predlogo, ki zahteva, da dobe ženske isto plačo kakor moški za isto delo; kdor izmed delodajalcev bi se po tej naredbi ne ravnal, bo kaznovan.

Ta predloga bo, če bo sprejeta, tudi prepovedala podeljevanje vladnih kontraktov vsakemu delodajalcu, ki bi bil spoznan za krivega diskriminacije ali zapostavljanja ženskih delavk. Kršilec te naredbe bi grozila globa do \$5,000 in do le-

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Odhod na zapad—

Poznana Mr. in Mrs. John Rožance iz Lucknow Ave. ter sin Victor in njegova soproga so danes odpotovali proti Chicagu, Detroitu in Kansas City, da obiščejo sorodnike. Ogledali si bodo tudi Yellowstone park. Vrnili se bodo v par tednih. — Zemljiška agentura na 15604 Waterloo Rd., bo ostala odprta pod dobrim vodstvom. Želimo jim srečno potovanje, veselo zabavo in srečen povratek.

Dodatno k poročilu—
V dopisu, ki ga je podala Marija Kadunc o svojem bratu Dragotinu Rostohar, naj bo še dodano, da je bil nečak pokojnih Jerneja in Louisa Knausa.

Zadušnica—
V sredo ob 6:30 bo v cerkvi Marije Vnebovzete maša za pokojnega Joseph Zabukovec v spomin 14. obletnice njegove smrti.

Odšli v Florido—
Mr. in Mrs. John Rozanc, 1178 Babbitt Rd. in Mr. in Mrs. Louis Modic, 1217 E. 176 St., so se podali v Daytona Beach, Fla., na obisk k svojim prijateljem. — Srečno pot in obilo zabave.

Srebrna poroka—
John in Anna Keglovich iz 3551 E. 80 St., sta 13. julija praznovala srebrni jubilej svojega zakonskega življenja. Prijatelji jima želijo, da bi zdrava dočkala tudi zlati jubilej.

Novi grobovi

John Potokar

Kakor smo že včeraj na kratko sporočili, je umrl v nedeljo večer v Geneva Community bolnišnici John Potokar, star 65 let; živel je na svoji farmi v Harpersfield, O. Bil je član društva Mir št. 142 SNPJ. V Ameriko je prišel leta 1902. Tukaj zapušča sinova Johna in Williama in hčer Mrs. Mollie Retina. Pogreb bo jutri popoldne ob dveh iz August F. Svetkovega pogrebnega zavoda na E. 152. St., na Highland Park pokopališče.

Hirohito japonskemu narodu

Tokio.—Cesar Hirohito je otvoril zasedanje parlamenta s prošnjo, da bi se japonsko ljudstvo vselej tako obnašalo, da bi si pridobilo spoštovanje in zaupanje sveta.

NAJNOVEJŠE VESTI

LONDON, Premier Stalin je odgovoril indijskemu premierju Nehruju, da je za končanje korejske vojne neobhodno potrebno, da dobi komunistična Kitajska sedež pri Varnostnem svetu Združenih narodov. — Skrajno gotovo je, da bo Stalinov pogoj odklopljen po Združenih narodih, ki zahtevajo, da morajo severni Korejci prenehati z invazijo Južne Koreje ter se umakniti za 38. vzporednico.

WASHINGTON. — FBI ustanova je včeraj aretirala četrtega Amerikanca v zvezi z izdajanjem atomskih tajnosti Sovjetski zvezi. Aretirani je Julius Rosenberg, 32 let star nastavljenec neke inženirske naprave in bivši član armadnega signalnega zbora. Aretiran je bil v New Yorku.

(JAMES DEBEVEC, Editor)
Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6.00, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year; \$5.00 for 6 months; \$3.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

JULY 1950						
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29						

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 139 Tues., July 18, 1950

Modri odloki predsednika Trumana

Predsednik Truman je modro odločil, da se bo pričelo nemudoma pozivati pod orožje vojaške obvezance v slučaju, da se ne bi že v prvih tednih priglasilo dovolj prostovoljcev za armado in mornarico. Prav tako je bil modri njegov odlok, ko je apeliral na kongres za nadaljno vsoto za obrambo dežele in za razvoj novega atomskega in vodikovega orožja. Moskovski in ž njim vred vsi ostali komunisti bodo sicer zahtevali, da je to nov dokaz ameriške imperialistične agresivnosti, toda naj kar tulijo, saj delajo to že vsa leta, dočim se sami do zob oborožujejo z atomskim in vsem drugim orožjem.

Njihove propagandne laži ne bodo več premotile ne nas, ne naših prijateljev in zaveznikov. Zdaj je namreč vsem jasno, da je Sovjetska zveza tista, ne Amerika, ki ogroža svetovni mir. Sovjetska zveza, ne Amerika je tista, ki nasprotuje učinkoviti kontroli atomskih bomb, za kakršno se naša vlada že dolgo poteguje.

Nevarnost za svetovni mir bi bila še stokrat večja, če bi popustili v svojih prizadevanjih po čim učinkovitejši in popolni oborožitvi, dočim Sovjetska zveza lomasti svojo pot naprej v oboroževanju svojih ogromnih armad in v izdelovanju svojih podmornic ter atomskih bomb.

Črni oblaki nad Jugoslavijo

Spet se slišijo glasovi o "poletni ofenzivi" proti Jugoslaviji. Zadnje čase čitamo dan za dnem poročila iz Jugoslavije kakor tudi od drugod o premikanju bolgarskih, madžarskih in rumunskih čet ob jugoslovanskih mejah. Kominforme radijske postaje in časopisi širijo v svet debele laži, da so "ameriški imperialisti," katerim pomagajo njihovi agenti v Belgradu in kvizlingi v Atenah, na tem, da napadejo Bolgarijo in Albanijo. Kakšna zmešnjava se s tem ustvarja, je razvidno iz dejstva, da bi bila že korejska vojna sama dovolj za ustvarjanje napetosti in nervoznosti v teh poglavitnih predelih mrzle vojne.

Danes ve eden toliko kot drugi, da-li so te vojne pravne na jugoslovanskih mejah navaden bluf, vojna za umor živcev, ali so resna priprava vdora v Jugoslavijo. Toliko je gotovo, da moremo pričakovati in biti pripravljeni na to, da bo Moskva ustvarila čim večjo nervoznost na Zahodu. To je stvar, ki je sama po sebi umevna, pa tudi najcenejša in najlažja metoda za ustvaritev strahu in zmede, ob katerih stvarih komunizem najbolje uspeva. Naše zadržanje napram temu mora biti zadržanje ljudi mirnih živcev in neprestane čuječnosti. Na položaj moramo gledati s čistim pogledom, ne skozi rožnata očala.

To, kar vidimo pred seboj v tem trenutku, ima v sebi elemente obojega: moči in šibkosti. Jugoslovanska federacija nudi eno najbolj zagonetnih plemenskih, kulturnih in zemljepisnih slik Evrope. Tito je bil mnogo bolj uspešen s svojim upravljanjem in ravnanjem z manjšinami kot stara, po Srbih obvladana monarhija. Tito je še vedno trdno zasidran in sigurno dejstvo je, da se bo proti vsaki morebitni invaziji nastopilo z naravnost divjo obrambo. Ameriški opazovalci položaja so prepričani, da bi se v Jugoslaviji v tem slučaju gotovo pojavila Kominformina peta kolona, toda prav tako gotovo je, da bi ne bilo masovnega ali množičnega upora proti Titovemu režimu. Nasprotno bi bilo res: Tito bi bil gotovo deležen velike podpore od strani ljudstva, pa ne zato, ker ljudstvo ljubi režim, ki ga ne, temveč za to, ker še bolj kot Titov režim sovraži rusko nadvlado.

Sicer pa, če pride res do oboroženega spopada, bodo to vprašanje rešile tankovske kolone, bombniki in pehota, ne ljudska volja. Tito bi v slučaju invazije lahko računal na svojo armado in policijo. Njegova armada je večja kot so skupne armade Bolgarije, Madžarske in Rumunske. Tedaj bi se pojavilo vprašanje: koliko bi mogli Jugoslavlani storiti napram silam, ki bi jih reorganizirala, trenirala, zalagala in vodila Rusija, in ki bi imele na razpolago iste ruske tanke, ki so se tako sijajno obnesli v Koreji.

Ameriški krogi pravijo, da bi bili mi v položaju, pomagati Jugoslaviji, seveda do gotove mere. Toda poglavitno dejstvo v takem spopadu bi bila vednost, da bi nas invazija Jugoslavije prinesla za korak bližje k svetovnemu spopadu. Zdaj vlada splošno mnenje, da Sovjetska zveza noče vojne, vsaj zdaj še ne. Če je temu res tako, je upati, da si bo dvakrat premislila, preden bo storila nadaljno potezo, ki ima v sebi kali nove vojne.

Črna borza v Hong Kong

V Hong Kongu, britanski koloniji v jugovzhodni Aziji, se po poročilih ameriškega tiska razvija "največja črna borza z orožjem, kar jih je svet do sedaj videl." Rdeči kitajski agenti kupujejo v Hong Kongu britansko in celo ameriško orožje, ki ga je USA poslala v Britanijo za obrambo zahodne Evrope, z zlatom, ki ga Maoetung po pošilja Kremelj. Neki list se sprašuje, koliko bo neki stala na črni borzi v Hong Kongu atomska bomba, ko se jo bo kakemu britanskemu trgovcu posrečilo spraviti v Hong Kong.

BESEDA IZ NARODA

Šopek cvetlic Ivanu Jontezu

Cleveland, O. — Že odkar berem njegove dopise, sem se bil namenil, da mu bom enkrat iz srca čestital. Sedaj pa, ko je na bolniški postelji, mu podarim ta šopek cvetlic, za katere sem prepričan, da jih zasluži v življenju — "Ne cvetlic na grobove, pač pa jih dajmo tem, ki jih zaslužijo, še v življenju, da jih sami vidijo!"

V ta šopek povežem nekaj cvetlic v priznanje njegovega odločnega karakterja, s katerim se je izkazal tako močnega in junaškega, da je nastopil za resnico kar javno, čeprav je vedel, da bosta strela in ogenj zavih-tela od onih, katerim je povedal resnico v obraz. G. Jontez, mi Vas spoštujemo! Vi ste tisočerm, ki niso bili še na jasnem, kje in kaj je resnica, odprli oči. Čast Vam! Nikdar bi ne bili mogli od Vas pričakovati kaj sličnega. Zato pa smatramo to vzvišeno literarno delo v slovenski javnosti, ki ga vršite v najbolj kritičnih časih, ko se je resnica zakrivala in ko se je slepomišlilo od strani teh, ki so poskusili vse, da bi usilili komunizem slovenskemu narodu.

Bodite verjereni, G. Jontez, da ste storili spoštovanja in časti vredno delo, ki ga bodo vsi katoličani vzeli kot takega. Nastopili ste v najbolj kritičnem času še takrat, ko resnica še ni bila tako odkrita, kot prihaja na dan sedaj, ko še od drugih strani razkrivajo zadeve, ki pojasnjujejo v živo, kaj še je dogajalo in kak se dogaja in kako trpi slovenski narod doma.

V veliko podporo Vam sedaj sledijo članki moža — duhovnika, ki ima za seboj vso zgodovino v živo popisano, to je dekan škrlbec. Ko čitate njegova poročila, vidite v njih, kako prav ste imeli, ko ste obsodili zvijačno taktiko onih, ki so hoteli držati ljudstvo v nejasnosti. Z dekanom škrlbecem pa so dospeli še tisočere žive priče rojakov in rojakinj, ki so na svoji koži vse to poskusili, kar ste Vi in drugi pisali v Ameriški Domovini, kako se je in se še godi v stari domovini in kako tamkajšnja vlada vsiljuje komunizem ljudem, ki ga odločno odklanjajo.

Naj Vam bodo te vrstice, G. Jontez, v priznanje. Če je bolezen še daljša vedite, da kakor je prišla tako bo tudi odšla, pač mora biti tako. Mi pa ostanemo v duhu s spoštovanjem in željo, da bi kmalu okrevali potem pa nadaljevali s svojim delom. — Bog Vas živi!

Anton Grdina.

Zahvala Kanadčanom

Cleveland, O. — Ker sem večkrat slišala, da so v kanadskih vodah lepe ribe in tako domake, da kar same skočijo ribiču na trnek, sem se tudi jaz odločila, da preživim moje tritedenske počitnice med prijaznimi kanadskimi rojaki. Najprej se moram zahvaliti družini Smrke na 439 Burton Ave., ki so me tako presenetili 22. junija za moje rojstni dan. Najprej sem že zjutraj zaslislala na radio, da mi čestitajo k mojemu rojstnemu dnevu in da mi želijo obilo sreče pri ribolovu, da bi dosti rib ujela in ne vem kaj še vse.

Potem sem pa videla, da so bili vsi tako nekam zaposleni proti večeru in si nisem mogla misliti, kaj naj to pomeni. Ko smo bili zvečer vsi zbrani v sobi, kar naenkrat luč ugasne in se zopet posveti v tem pa zagrm "Happy birthday, Mary!" — Bog pomagaj, kaj je pa to, sem si mislila in tako sem se bila ustrašila, da skoro nisem mogla ujeti sapa in milo se mi je storilo, da so mi solze orosile oči. Saj si nisem mogla misliti, da

imam tako dobre prijatelje v daljni Kanadi.

Ker je pa ravno isti dan obhajal svoj rojstni dan tudi Viki Smrke, sva ga obhajala skupaj. Vsega je bilo dovolj, da smo se zabavali in veselili pozno v noč. — Prav lepa hvala Mr. in Mrs. Fred Dimu, ki sta me vozila po Kanadi, mi razkazala menda vse hribe in vode — jezera. — Prav tako lepa hvala Franku Curhaletu ter Antonu in Viktorju Smrke, ki so mi šli tako na roke pri ribolovu ter mi pomagali, da sem ujela tako velike ribe in lepa hvala Lojzetu Račiču, ki mi je podaril eno ribo, le žal mi je bilo, da ni bila večja. Jaz pa sem rekla, da če je manjša, bo pa toliko bolj okusna in to je resnica. Imela sem v resnici lepe čase, kajti tudi vreme je bilo zelo ugodno, da ni bilo prevroče in tudi ne premrzlo, torej ravno prav.

Zahvaliti se moram tudi Mr. in Mrs. Vinko Steklasu iz Zilda, kjer ima veliko farmo, okoli 300 akrov zemlje. Ima lepo število krav, prašičev in kokoši. On je bil lansko leto na obisku v Clevelandu — na ženitovanjskem potovanju in ima tudi več bratrancev tukaj, ki se pišejo Turk in žive nekje okrog 185. ceste. To vam je v resnici dobra duša.

Tamkajšno društvo Bled je imelo svoj piknik in Vinko nam je dal na razpolago lep prostor v gozdu, da smo se res imenitno zabavali in bilo je precejšnje število Slovencev skupaj. Veste, da imajo v Kanadi tudi hude komarje, ampak če je harmonika blizu in človek sliši njen glas, ga komarji prav nič ne motijo. Tebi, dragi Vinko in Tvoji soprog Mimi, rojeni Smrke želim obilo sreče v zakonu. Le tako naprej. — Še eno željo sem imela, videti sem želela rojaka Jakob Kramarja, ki živi 30 milj od Sudburyja. Odločili smo se, da gremo pogledat, če ga bomo našli, kajti naslova nismo imeli nobenega. On živi v mestu Levak. Ko smo prišli tja, smo vprašali, če kdo ve, kje stanuje "Black Jack," ker tam ga vsi poznajo le pod tem imenom in so nam povedali, da on živi na Windy Lake. Ko smo prišli tja, smo ga opazili v čolnu na jezeru, kjer se je vozil kot kak milijonar.

Zelo nas je bil vesel in obenem tudi presenečen, da ni vedel, kaj naj bi naredil. Povedal nam je, da se ima kar dobro in da dela v Levak rudniku, kjer je za "šeft inspektorja", da ima lahko delo. Vesela sem bila tudi jaz, da sem ga videla zdravega in veselega. — On ima v Newburghu sestro, znano Mrs. Mary Novak in več nečakov in nečakinj.

V resnici sem se težko ločila od mojih dobrih kanadskih prijateljev. Zato pa kličem vsem še enkrat prisrčna hvala vsem skupaj za vse in vas povabim v Cleveland. Res nimamo tukaj tako velikih rib, imamo pa raznovrstne športe, ki jih pri vas v Kanadi nimate. Le pridite pogledat.

Pozdravljam vse Kanadčane, Mary Spendal.

Od podružnice kat. Lige v Chicagu

Chicago, Ill. — Iz urada podružnice Lige Kat. Slovencev se najprvo zahvaljujemo Ameriški Domovini, ki nam je bila ves čas naklonjena za reklamo in priobčanje imen darovalcev. Noben drugi list nam ni dal kake reklame, čeprav je vedel kaj se godi po naselbini. Zato pa vsa čast in priznanje Ameriški Domovini.

Prav tako se lepo zahvaljujemo našim duhovnikom pri farši sv. Stefana, ki so tako lepo priporočali v cerkvi, da naj farani gredo na roko, ko bodo prišli

kolektorji v hišo. In prav lepa hvala tudi velikodušnim darovalcem za njih darežljivost. Kdor še ni morda nič dal, to še lahko stori in svoj dar lahko odda v župnišču, ali pri podpisanim ali Leo Mladichu.

Do sedaj se je nabralo \$443.00 in nabiranje še vedno nadaljuje. Prejšnji odbor nam je izročil vsoto \$73.02 in nabranega po hišah \$443.00, znaša skupna vsota \$516.02. Poslano na Mr. Joseph Zalarja je bilo odposlano \$400; preostanek pa imamo še na rokah (\$116.02). Kdor ima kaj sočutja do teh naših trpinov po raznih evropskih taboriščih in če ni še nič prispeval, naj se odzove s kakim darom, da jih bomo čim več rešili iz njih težkega položaja. Najlepše pozdrave vsem naročnikom Ameriške Domovine, kakor tudi celokupnemu uredniškem osebju, pošilja,

John Mlakar, zast.

Novi odbor pri podružnici Katoliške Lige pri sv. Stefanu je: predsednik Leo Mladich 1919 W. 22 Pl.; tajnik Frank Zupan 1833 W. 22 Pl.; blagajnik John Mlakar, 1925 W. 22 Pl.; zapisnikar Ludwig Jelenc, 2215 So. Wood St.

Peter Kopriva v bolnišnici (Nadaljevanje)

V takem razpoloženju so me kar v postelji odpeljali na randez vous s kirurškim nožem — ali morda z večnostjo? — ah, pa kdo bi mislil na večnost, ko pa je tako lušno na tem puklastem svetu? Povem vam, da se ne spominjam, da bi bil kdaj tako "okajen," čeprav sem svoje dni "predihal" nekateri kozarček rujnega ali žganega! Odpeljali so me na dvigalo, z dvigalom v tretje nadstropje, odto pa po dolgem hodniku v sosedno poslopje, tam pa z dvigalom v sedmo nadstropje, kjer so me zapeljali v sobo št. 6. Vse to sem si dobro zapomnil, ker sem bil pred odhodom v bolnišnico napravil trden sklep, da si bom zpnim popolnoma vse, tudi padanje v nezavest.

Operacijska soba ni napravila name posebnega vtisa. Bele stene, bel strop in zdravniki in bolničarke v belih oblačilih, z belimi maskami na obrazih, ki so me spominjale na turške "bule" v Makedoniji, kakor so tam doli imenovali turške ženske, ki so hodile okrog z obveznicami obrazi kakor mumije. Strežnik, ki me je bil pripeljal, me je zavalil na ozko operacijsko mizo in neka bolničarka me je lepo povila in mi pritrdila roke k stranem, da se nisem mogel ganiti. "Zdaj je pa res čas, da priporočiš svojo dušo Bogu," mi je spet zašepetal na uho znani notranji glas. Toda bil sem še vedno preveč dobre volje, da bi se zmenil za takšna svarila.

Ko so me tako pripravljali na operacijo kakor iagnje za klavnico, se je odnekod prismehljaj Dr. Mautz. "Kako kaj?" me je vprašal. "Krasno" sem se odrezal in za bežen trenutek pomislil na razne "krasne Američane," katerim sem bil stroljil kože zadnja leta. V tej zvezi me je notranji glas rahlo opozoril, da bi nemara ne bilo napak, ako bi zmolil kratko grevalno in obžaloval, da mi je dal Bog tako zbadljiv jezik, da zapeče kot koprive, kamor koli oplazim z njim. Ampak jaz nisem bil v pravem rapoloženju za take stvari. "Kaj bi se kesal!" sem zabrundal pred se. "Še prema-lo sem jih!"

"Kaj pravite?" me je vprašala bolničarka in me potisnila z moje mizo vred pod petero močnih luči ali reflektorjev, ki so me otlo strmeli name izpod stropa.

"Da je lepo vreme," sem se odrezal.

Zdaj me je prevzela neka druga ženska v belem, ki je držala v roki dolgo gumijevo cev z neko napravo na koncu, ki spominja človeka na pasji nagobčnik. "Aha," se mi je zablistalo

v glavi, "kmalu bomo na onem svetu, kjer je samo megla in nič muih!"

"Le mirni bodite," me je prijazno bodrila, "nič hudega ne bo. Ko vam tole natakem na nos, kar lepo vdihavajte in izdihavajte."

Nataknila mi je gumijasto masko na nos in usta.

Jaz sem s polnimi pljuči zadihal. Po pljuči se mi je začel pretakati sladkoben plin, povzročajoč rahlo tesnobo. Eter.

Jaz sem si zabičil, da si moram zapomniti vse podrobnosti tega padanja v nezavest, ki se je pričelo.

Zenska za mojo glavo je ponavljala: "Vdihavajte. Izdihavajte."

Prostor okrog mene se je začel raztegovati kakor ogromen balon.

Iz daljave mi je donelo na ušesa: "Vzdihavajte. Izdihavajte."

"Vdihavajte. Izdihavajte."

Glas je prihajal iz vedno večje dalje in vedno hitreje, dokler nisem bil pod občutkom, da beseda besedo izpodbija. Glas je postal grmeč, bučeč, divji. Neki je vršal besen vihar.

"Aha," mi je šinilo skozi možgane pol misli, "zlodej steza krepelje —"

Tisti hip me je stisnila strašna tesnoba, pod menoj je zmanjkalo vsake opore, začel sem padati, padati, v ušesih je bučalo kakor sodni dan, nad menoj so se lomili ogromni mozaiki nepopisnih oblik, na prsa mi je legla ogromna skala, z vseh strani so padali name meteorji in kar celi planeti, jaz sem se v nenadni smrtni grozobno napel, skušajoč se iztrgati iz neizprosne objema in ...

"En trenutek" pozneje sem se z globokim vzdihom zbudil.

Kolikor se spominjam, je bilo moje prvo vprašanje, koliko je ura.

"Tri popoldne", mi je povedala bolničarka.

"Po operaciji?" sem vprašal.

"Po operaciji," je odgovorila.

"Vse je v najlepšem redu."

Strela božja! Sedem ur! In meni se je še vedno dozdevalo, kakor bi bil šele pred pol minuto "zaspal".

Potem sem jo vprašal, če je ona moja žena. Odgovorila je, da ne, da me čaka boljša polovica v moji sobi.

"Ta je pa lepa!" sem si mislil.

"Tako sem zmešan, da svoje lastne žene več ne poznam po glasu."

"Kje pa sem?" sem hotel vedeti, ne da bi odprl oči.

"In recovery room," se je glasil odgovor. "Ko eter izpuhti iz vas, vas bomo odpeljali v vašo sobo. Mislim, da boste kmalu dobri."

Odprl sem oči in obrnil glavo. Na levi sem videl nekega drugega moškega, ki se je z menoj vred "hladil" in čakal, da se mu povrne zavest. Potem sem spet zaprl oči in zadremal.

Ko sem se spet zbudil, sem bil v svoji sobi. Poleg postelje je sedela boljša polovica in držala roko na mojem čelu, kar mi je zelo prišlo.

Zelo značilen učinek etra in podobnih omamil je, da človeku tako razmažejo jezik, da uro ali dve potem, ko pride k zavesti, ne more in ne more molčati. Ko bi vedeli, kako je meni jeziček opetel in kako sem naš tvezil, kako srčkana in kako nebeško ljubezniva da je — da je sploh ni bolje in ljubeznivejšje žene pod soncem od nje! Stavim, da se ji še danes vse smeje, kadar se spomni moje pohvale, čeprav dobro ve, da sem bil bolj "okajen" kakor takrat, ko se je možila njena sestrčna Alice in sem šel plesat z nevesto, pa sem na svoje neznansko presenečenje držal v rokah ple-savko s — tremi obrazi! Posebno še, ker sem v treznem stanju tako skop s pohvalo, da bi si skoroda rajši jezik odgriznil

kakor pohvalil ženico, pa če se mi zdi še bolj pohvale vredna.

Nu, okrog devete zvečer mi je jezik pod vplivom novih injekcij otrpnil in trepalnice so mi zlezle skupaj. To je bil za našo signal, da se lahko brez skrbi poslovi.

IV.

Ko sem se zjutraj zbudil, sem imel občutek, kakor bi bil noč prekrakal v veseli družini. Obenem se mi je zdelo, kakor bi bil ves povit — kakor egipčanska mumija. Vzelo mi je nekaj minut, preden sem se toliko zbrihal, da sem se zavedel dogodkov prejšnjega dne. Potem sem šel s prsti po životu in do-gnal, da sem imel trebuh res tesno povit, kakor so svoj čas pri nas povijali dojenčke. In ko sem se v postelji nekoliko premaknil, sem začutil na obeh straneh trebuha, kjer sem sodil, da je imel opraviti kirur-gov nož, ostro bolečino, kakor bi se bilo zapičilo vame sto ti-soč šivank.

"Aha," sem pomislil, "operacija je bila uspešna. Kako bi me sicer moglo boleti? V večnosti ne čutiš ničesar. Zemeljskih bolečin prav gotovo ne."

Prvi dan po operaciji nisem doživel kaj posebnega, razen da me je eden bolniških zdravnikov popoldne "shecal", da sem vstal ter premeril kratko pot od postelje do toileta pri vratih. Pomislite! Komaj štiri in dvajset ur po operaciji, po kakršni bi vas še pred par leti držali tri tedne v postelji, pa že na no-gah! Zdravniki so namreč prišli zadnje čase do prepričanja, da je to za bolnika bolje in da tako hitreje okreva. "Če bi ostal tri tedne v postelji," je modroval zdravnik, ki mi je pomagal na noge, "bi bil čez tri tedne natančno tam, kjer si takoj drugi dan po operaciji."

Njegov argument se je imenitno slišal, ampak ko sem legel nazaj v posteljo, sem za hip mislil, da sem se na dvojce prelomil in iz mene so privreli glasovi, ki so bili še najbolj podobni kruljenju na smrt zabodenega pujska.

Tisti dan bi me ne bili pripravili vsi zdravniki na svetu do tega, da bi še enkrat poskusil svojo srečo.

Moj sobni tovariš brez noge je medtem zvesto pošnemal naše titovske sopotnike in kratko in malo zavračal vsako misel na to, da bi se otresel svojih halucinacij ter pogledal resničnosti v obraz. Moža je izguba noge hudo pretresla, pa se je njegova podzavest očividno zatekla k samohipnozi, prepričujoč sam sebe, da je trpka resničnost grda prevara in da je prava resničnost v utvari. In tako je mož vztrajno in na vsa pljuča zatrjeval, da ni nič narobe z njim, da je pri naboljšem zdravju in da je preveč zaposlen, da bi utegnil zapravljati čas v bolnišnici.

(Dalje prihodnjič)

Nova krasna ledenica Frigidaire izdelka

Še predno odprete vrata v novi Frigidaire ledenici, lahko vidite, da se Frigidaire ne more primerjati z nobeno drugo. To je ledenica in freezer za živila obenem. V resnici prva ameriška ledenica. Vse od krasnega napisu zgorej pri vrhu, pa do aluminastega podnožja je stilizirano najmodernejšo po najboljšem umetniku Raymondu Loewy, ki ji je dal novo krasoto.

Treba se je samo dotakniti ključke s koncem prsta, pa se vrata sama odprejo tako naglo in natho, da se boste čudili. — Prevečena je z Dulux prevleko, ki ostane snežno bela leto za letom.

Prav boste storili, če se še danes oglasite pri Mr. Bohincu v Northeast, 22530 Lake Shore Blvd., takoj poleg Shore gledišča, da vam bo to prekrasno ledenico natančno razkazal. Lahko jo dobite na lahka mesečna odplačila, to se razume. (adv).

KANADSKA

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLYSLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

Romanje kanadskih Slovencev v Midland

Društvo Najsvetejšega Imena Jezusovega v Torontu bo organiziralo za 27. avgusta 1950 romanje v Midland, z avtobusi. Radi tega sporočamo in vabimo vse Slovence v Torontu in izven Toronta, da se romanja udeleže v čim večjem številu. Romanja samega se bo udeležil naš prevzišeni Dr. Gregorij Rožman.

Sporod romanja bo sledeč:

Odhod ob 7. uri zjutraj 27. avgusta 1950. Ob 11:30 dopoldne sv. maša in pridiga. (Sv. mašo in pridigo bo imel sam prevzišeni.) Po sv. maši bo kosilo in nato odhodi. Popoldne ob 2:45 sv. Križev pot na prostem, nato vsi v cerkev, kjer bo še kratek nagovor in obnoveitev posvetitve Brezmadežnemu srcu Marijinemu.

Odhod nazaj v Toronto bi bil po želji romarjev samih.

Kdor se misli udeležiti romanja, naj se pravočasno prijavi. Prijavo sprejemata Muhič Janez, Gramby St. 92, in Erčulj Hinko, Beatrice St. 1, Toronto. Prosimo, ne odlašajte do zadnjega s prijavo. Prijavite se čimprej, da bomo vedeli, koliko se mora naročiti avtobusov.

ODBOR.

V torontski umetnostni galeriji

(Božidar Kramolc)

Ob vstopu me skoro zadene žoga, ki jo je mlad zamorec, ves zasopel odbil s kijem. Pri vratih kramlajo tri odevetele dame. Na svetlih klobukih se šopirijo umetno cvetje, višnje in češnje, na enem se je ugnezdil golob. Ugibajo o sposobnostih sodobnih avtomobilov. Čestni ropot, kričavo reklamnih izevskov, smeh mladostnikov, ki zbijajo žogo v parku pred vhodom, kot čeblanje ne več mladit dam med vrati, potihnejo, ko utonem v polmraken hodnik. Pokažem izkaznico, vratar dvigne kazalec h kapi, desni kot ust zategne v nasmeh. Potem mi obrne hrbet in skozi vrtilna vrata motri sveže pomladno zelenilo, ki je pomešano s škrlatom in rdečilom tulipanov, ki se zibljejo na skrbno negovanih gredicah. Vhod v čelno dvorano mi za hip zastre val svetlobe, ki pada skozi stekleno streho na stebrišče, na razstavljen kipe, na vodomet v sredini in na obiskovalce ob stenah. Mirno je kot v cerkvi, celo otroci se menijo polglasno.

S koloni tesno ob grudih, z obrazom obrnjenim proti svetlobi, z zdelanimi rokami, sklenjenimi k molitvi sedi na kamnitem podstavku Meštrovičeva "Mati". Z opankami na nogah, ruto preko ramen in s preprogi podobnim predpasnikom okoli ledij, oblečena v snežnobeli kararski marmor, je zavita v nemo boleost in trpljenje.

"Ivan Meštrovič" — jugoslavski skulptor — "Mother praying", čita Kanadčan globoko sklonjen k napisu. (Značilno je, da je Ivan kljub angleškemu šovinizmu, ki nestrpno rad spremeni slovenska in neangleška imena ostal Ivan in ne Jean, ali kaj podobnega.) Ob besedi "Yugoslav" se za menoj stoječi Hrvat zaničljivo nasmehne.

V drugem kotu pozdravim Rodinovega "Mladenica", "Glasvo kaleškega meščana" in potem zopet Meštrovič. Pest s stegnenim kazalcem ob rami mogočnega Mojzesa bolj grozi, kot svari. Slede dela Amerikanca v Kanadčanov. Širok, svetel hodnik, ki obkroža osrednjo, ravnokar omenjeno dvorano kipa, parjev, je poln lepih marmornih klopov in vzhodov v sosednje dvorane. Na stenah vise izbrani litografski listi mehiških umetnostnih velikanov: Clemen-teja, Oroska in Diego Rivera. — Oljna portreta mogočnih denar-

nikov in dokaj zaslužnih mecenov galerije bi bilo pametneje preseliti v eno sosednjih dvoran ali pa obesiti na reprezentativen prostor nad vhodno blagajno. Tako bi ju namreč rešili neljube sosesčine robatih mehiških revolucionarjev, katerih roke se na Oroskojevih mojsterskih listih krčevito oprijemljejo pušk in nabojnih pasov.

V drugi sobi obstanem ob sčudovitim znanjem in preprosto slikanim platnom. V desnem spodnjem kotu se je mojster s hitrimi potezami podpisal: Pablo Picasso. Nedaleč od njega čudovito komponirano tihožitje enega največjih koloristov našega stoletja — kubista Brayaue. Fini, za običajne oči težko zaznavni barvni odtenki, ki se prelivajo na podobah nedavno umrlega Francoza Paula Bonard-a, bi bili lahko v čast Rembrandtu. Potem impresionisti: Pissaro, Monet, Sissley, Gauguin in drugi. Ta dvorana mi od vseh najbolj ugaja. Krstil sem jo za francosko galerijo. Dela Francozov bi zlahka našel v polnem skladišču samih slik. Od drugih jih loči menda že prirojeni občutek za barvo, finesa in prožnost, ki so lastne prav Francozom. Znani slovenski umetnostni zgodovinar mi je nekdanji kulturo Francozov in Nemcev odlično predložil s primerjavo fotografij ene izmed pariških restavracij ter znane heidelberške kletne pivnice. Tam prefinjenost, blesk, duh, — tu je mogočnost in robatost. Angleška umetnost je znatna, doseže zlasti v 19. stoletju zavidljive višine (Gainsborough, Turner itd.) in zapusti gledalca bleščeč, vendar le redkokdaj tople vtis. Zastopana je tudi v torontski galeriji.

Ljudje postajajo ob slikah, tu pa tam pade opazka, tudi hihitajne je čuti, sicer čuješ le tiho škripanje parketnega poda in kašel livriranega paznika.

Pogleda vredna dama potrkuje s pordečenim nohtom ravno po glavi "Manet-jevega" portreta "Pariškega advokata". Njenega početja ne morem prav doumeti. Spominja me na junakinjo Molierjevih komedij, kakor tudi na figure iz Daumierjevih litografskih listov, v katerih se je mojster, tako rad norčeval iz stanu, ki mu je po zakonu dovoljeno lagati. Na ta način se da prav neprisljčno

pokazati briljanten prstan. Dokazati moreš, seve le do mere, slikino starost. Zgodi se lahko tudi, da s prišljenim nohtom poškoduješ bleščeči nanos barv ter da bo tvoja podoba še isti dan krasila čelno stran dnevnega časopisja in obenem kriminalni arhiv. Toda nič kaj takega se ne zgodi. Trkanje lepega prsta po advokatovem čelu mi je čimdalje bolj všeč. . . . Ko pa se zasačim, da opazujem pravzaprav več kot le oni prst, si nehote popravim kravato ter naglo stopim v sosednjo dvorano.

Tam nekdo pripoveduje, da je pred njim viseča slika vredna več kot 200.000 dolarjev. — Opazka privabi ljudi iz vseh kotov. "Dvestotisoč dolarjev?" se čudijo, "potem mora biti pa res umetnina." — "Saj sem ti rekla, da je dobro narejeno" — in potem drugi: "To je moral slikati res slaven slikar" . . . . Cena je vzbudila zanimanje. Na žalost cena, ne kvaliteta. Tako so običajno ljudje, ki imajo sijajne hiše in vse udobje in ki potem, ko so si končno kupili še jahto, gredo in kupijo poceni reprodukcijo za nad improvizirani kamin. (Če pa res kaj izvirnega in dobrega kupijo, storijo to le vsled tega, da se ponejke kot otroci na dvorišču bahajo: naš oče ima pa novo trobento, a — a!) Resnični poznavalci in ljubitelji umetnosti navadno nimajo denarja in tako umetnikom razen kruha, čaja ter upanja, da bo na drugem svetu bolje, ne ostaja ničesar.

Ogledujem si iz ameriških muzejev izposojeno zbirko del mojstrov renesance in baroka. Giotto, Rafael, Girlandaio, Tintoretto, potem Rubens, Rembrandt, Goya — pa kam bi z vsemi imeni! Kot ustvarjalci se mi zde bogu podobni.

V zbirki me preseneti hitra skica s terpeninom nekega Francoza. Ljudje večkrat zelo cenijo ime. To je menda vzrok, das o umetnosti lačni Amerikanci pokupili vse, kar je le količnik dišalo po evropskih mojstvih. Zgoščena svetloba, ki pa-

da skozi stekleno ostrešje, preobilica slik, razsežnost prostora so me utrudili. Zlahka najdem okusno izdelan naslanjač in kar padem vanj.

Oči počivajo na procesiji obiskovalcev, ki se prestopa skozi sobane. Delim jo v tri skupine. Prvega, to je umetnostnega sladokusca zlahka spoznaš. Poslavlja se od vsake umetnine kot fant od dekleta. Pristopa k sliki, da bi dojel tehniko, odstopa, da bi vsesal celotni vtis, v katalog komaj kdaj pogleda. Dal bi košček srca za umetnino. Nekateri morda celo tuhta, kako bi se dalo takole dragoceno stvarco stisniti pod suknjič in jo doma ob kozarčku nemoteno opazovati.

Neredko spremljajo take ljudi "prijatelji, znanci ali zakonski soobsojenci." Življenje večine ljudi je le konglomerat kompromisov. Tako se, če so pametni, posebno zakonski in predzakonski pari, tiho preklinjajo, zložno podajo enkrat na umetniško razstavo in drugič na boksarsko ali nogometno tekmo. Oni, ki se ob podobnih prilikah dolgočasi, spada po moji v drugo skupino. V razstavnih dvorani poizkuša že zaradi sodruga z obupom doumeti sliko. Vztrajno buli v platno, obenem pa nič manj pogosto pogleduje na uro in potihoma preklinja kulturo in vse slikarje na svetu. V tretji skupini umetniških obiskovalcev je mogoče opaziti predvsem ženske, o katerih starosti bi se celo kavaliir nerad zlagal. Omenjeno vrsto opredeliti, je vse prej kot lahko. Od obiskovalcev, ki bi spadali v drugo skupino, bi jih bilo, vsaj kar se nevednosti tiče, zelo težko ločiti. Ker pa se skušajo tretje skupine obnašati pred slikami od pike tako kot strokovnjak, jih ločim od prve skupine le po tem, da se pred razsežnim Rembrandtom ali Van Dyckom cele ure menijo o klobukih ali o včerajšnji čajanki.

Dobrodošel je vsak, lajik kot strokovnjak, bogatin kot siromak. Nikomur ne bodo zamerili, če se bo pred platnom oa-

srca nasmejal, nikomur posmi-hali, če bo znil kakšno nevšečno starejšemu mojstru v brk. Tam so podobe kot močni, bistri studenci, — vsakdo se more napiti iz njih, zakaj hram umetnosti je kot božja hiša.

Zarki padajo že zelo poševno skozi stekla. Sence postajajo še bolj višnjeve, leže na svetlem parketu kot pomenljivi kljaci. Paznik pogleduje na uro, ljudje se počasi razhajajo. Zlati okvirji dobivajo bakreno barvo. Zde se mi kot svetli obroči nad glavami svetnikov. Parket prasketa, čeprav nihče več ne stopa po nem. Vrtar je že v civilni obleki. Čujem, kako zaklepa vrata in kako si oddahne. Delo je delo. Pred menoj že rdeče obzrjene hiše na Dundasu z vsem nakitom kričočih, neokusnih reklam. — Po umazanih stopnicah posedajo zamorci, Judje, tudi po ukrainjsko je čuti. Smrkavi otroci ližejo sladoled. Metalci žoge so menda že odšli, zdaj na prav istem prostoru dečki oživljajo pozabljeno romantiko divjega zapada. Ob cestnem križišču vse nemirno čaka na luč. Ko zele-na zamenja rdečo, se vse počene naprej. Tudi jaz. Še skok in v vozu cestne železnice sem. Spustim listek v nabiralnik in sedem. Potem voznik požene. Rdeče obarvano poslopje Galerije mi skozi zelenje javorov še enkrat mežikne v slovo.

Dopisi in drugo

Spominska akademija v Kanadi

Toronto, Ont. — Dne 11. junija se je vršila Spominska akademija v spomin padlim žrtvam zadnje vojne. Akademija je napravila na vse mogočne vtis. Mešan zbor je pod vodstvom Rev. Renerja zapel nekaj lepih pesmi in nas popeljal nazaj v mirnodobsko življenje, kot pravi domobranska pesem: "Preje bodo pozidali, gozdovi se bodo zarastli, nekaj pa bo ostalo, ki radi nas pobili bi. Pa je naša kri zavrela, fantje skupaj smo prišli, z jasnega neba kot strela v bran smo se postavili."

Nato je moški zbor zapel žalostinko: "Kočevski rog slovenskih fantov grob, bratov meč pokončuje doma našega branilce . . ." in nas postavi v čas, ko so umirali naši možje in fantje. Malokatero oko je ostalo suho, saj so misli pohitele k našim bratom, fantom, prijateljem in soborcem. Izdani in prodani so darovali svoja življenja . . ." ker tak je bil božje volje ukaz, da je rekel angel smrti: Iz rodu slovenskega dvanajst tisoč za znamenjanih. Borili so se za vero svojih očetov, za svoje družine in otroke vedo, da če zmagajo komunizem, bodo zgubili vse. Saj je rekel Kristus: "Ne bojte se tistih, ki vam umore telo, ampak bojte se tistih, ki vam umore dušo!"

Parkrat se je v zgodovini slovenski narod, čeprav majhen, sam postavil v bran za svojo vero in svobodo. In tudi v zadnji vojni, ko so drugi peli slavo in čast komunizmu, se je uprl na silju z vero v Boga in z upanjem na zmago. Pa bil je prevaran od tistih, ki jim je najbolj zaupal. A danes, komaj pet let potem, že padajo sinovi onih narodov, ki so mnogo pripomogli k njihovi zmagi.

Nato je govornik orisal položaj, ki je dovedel do revolucije, kako so padali možje in žene, fantje in dekleta in tudi otroci mnogo prej, kot pa se je narod

KARL MAUSER:

KAPLAN KLEMEN

ROMAN

Resnik je nihal med življenjem in smrtjo. Bile so ure, ko so mislili, da se mu boljša, toda precej nato so se mu skalele oči in padal je iz nazavesti v nezavest. Klemen je prišel vsak dan. Resnikove oči so boljše, toda bilo je videti, da ge ne spoznajo. Klemen si je želel, da bi imel čudežno moč. Samo roko bi dvignil in odšla bi skaljenost iz Resnikovih oči. Odšla bi vsa stara bridkost in se nikoli več vrnila.

Toda brez moči sta bila zdravnik in Klemen.

Kar bo čakanje prineslo.

Resnikov obraz je hujšal.

Močne ličnice so izstopile, oči so sedle nekam globoko v lobanjo in se svetile v vročici kakor voda v globokem breznu.

Klemen je pripravljval Resnikovo na najhujše.

V ponedeljek je po maši dodal očenáš za Resnika. Vsa cerkev je otrpnila. Spočetka se ni nihče ogasil.

Klemen je nekaj časa sam nadaljeval.

Daj nam danes naš vsakdanji kruh in odpusti nam naše dolge . . .

Tedaj šele so zamrmrali glasovi, se počasi čistili in zaplivali po kapeli.

Tiho se je sprenasalo po koloniji:

Kaplan je v cerkvi molil za Resnika.

Se isti večer je prišel Mohor. Nerodno je obstal za vrati in vrtel klobuk v roki.

postavil v bran. Orisal pot preko Ljubelja, dogodke v Vetrinjah in nazadnje v spomin tistim, ki so darovali največ — svoje življenje. Kot zadnja točka na programu pa je bilo darovanje iz "Črne maše," ko so posamezne žrtve prinašale svoj dar na oltar: "Sprejmi Bog mojo rano, Tebi v smrtni uri darovano. . ."

Čas zaceli vse rane in posamezni dogodki obleda, da se nam zde kot težke sanje, skoro neresnične tistemu, ki jih je sam doživel. Zato pa je prav, da si večkrat pokličemo v spomin tisti to. Saj v domovini je danes mnogo težje kot si je sploh kdo prej predstavljal. Pa domovi se bode pozidali, gozdovi se bodo zarastli, nekaj pa bo ostalo, ki bo imelo dalekosežne posledice — to je današnja vzgoja mladine. Saj se uči in živi v sovrastvu do vere in Boga in vsega kar je božjega. Zato pa bi morala tista mladina, ki živi danes v svobodnem svetu in ima možnost in tudi čas zanimati se za pereča vprašanja, da bo ohranila sebe in potem tudi pomagala graditi lepšo bodočnost. Ker dela bo veliko, a delavcev pa malo. Hvala lepa vsem, ki ste pomagali, da se je ta prireditev tako lepo završila.

Gradbeni odbor za našo cerkev in dvorano je sklical prejšnjega nedeljo kar na hitro zborovanje. Naprodaj je bila neka cerkvena, ki bi nam sicer povsem ne odgovarjala, a bolje bi bilo nekaj kot nič, ker denarja tudi se nimamo mnogo. Mislili smo, da imamo že cilj dosežen, toda naslednji dan so prodajalci prodajo umaknili. Pa zato ne smemo še obupati in sedaj, ko se je pričelo pobirati denar, prispevamo, kar smo obljubili. Ko pa je bil naš odbor pri Njegovi Eminenci kardinalu, je rekel, da ko bomo imeli \$12.000 bo dal pa še on tri. Zato pa le korajžno naprej, da jih bomo čimprej spravili skupaj. Pričakujemo pa, da se bodo spomnili tudi drugi Slovenci širom Kanade in kaj prispevali. Saj če ta cilj dosežemo, bo to menda prva slovenska cerkev v Kanadi. Posvečena pa bo naši Materi, Mariji Pomagaj. Pozdravljeni,

Torontčan.

Klemen se je vzdignil in mu stopil nasproti.

"Kako, Mohor? Sedite, sedite"

Mohor je bil brez moči. Kaplanova prijaznost mu je vzela poslednjo silo. "Kaj pa otroci? So zdravi?" Klemen kakor našlaš ni hotel pokazati, da ve, zakaj je prišel.

"Zdravi, hvala Bogu." Na koncu jezika je imel besede, zavoljo katerih je prišel, pa so mu zdrknile nazaj v grlo.

"Da je le zdravlja pri hiši," je veselo pripomnil kaplan. Mohor je hrkal in skušal priti do sape.

Kaplanu se je zasmilil. "Poglejte, kakšni reveži so Resnikovi."

Zdaj je bruhilo iz Mohorja. "Kazen je morala priti, gospod kaplan. Vse nas je zapeljal. Zato sem prišel, da vas poprosim za odpuščanje."

Odleglo mu je.

"Eh, Mohor, kdaj sem že pozabil vse, kar je bilo. Človek je že tak, da skuša hoditi po vseh potih, da bi le prišel do sreče."

"Gospod Kaplan, okregajte me," je skoraj zavekal Mohor. Znebil se je teže in bilo mu je čudno lahko. V tem hipu bi opraviil vsako pokoro, ki bi mu jo naložil kaplan.

"Revež ste, Mohor, vsi ste reveži," se je raznežil Klemen.

"Vi in Resnik, žene in otroci. Vem, radi bi prišli krivici do dna, pa v svoji slepoti delate novo krivico. Niste vsega sami krivi"

In kakor da išče po spominu, je Mohor dolgo molčal.

"Vidite, gospod, to je. Mislimi smo, da bomo krivico zgrabili za vrat in jo pokazali svetu. Zlodej nas je obsedel in Križnar je vedno govoril, da krivica raste iz tistih, ki imajo denar. Pa smo šli za njim in za Resnikom."

"Tudi Resnik je nemara nekoč pošteno mislil," se utrja iz Klemen. "Trpel je in garal in je videl krivico. Skušal se je upreti, toda počasi je prišel do spoznanja, da tudi novi nauk deli ljudi. Potlej je videl, da nazaj ne more in začel je propadati."

Mohor je molčal. Začutil se je majhnega in šibkega. Še nekaj višjega je od krivice. To, kar govori iz Klemen.

(Dalje prihodnjič)

DELO DOBIJO

Delo dobijo

Dekleta in žene dobijo delo v pralnici; starost 17 let in več. Predznanje ni potrebno in vzame se tudi začetnice. Stalno delo. Zglasite se v

Menk Bros. Laundry
643 E. 103. St.

(139)

MALI OGLASI

Poceni naprodaj

Naprodaj je Roper peč in električna ledenica, vsaka za \$50. Oboje je v izvrstnem stanju. Pokličite PO 1-2083.

(139)

Pohištvo naprodaj

Pohištvo za sprejemnico, spalnico, obednico in kuhinjo prodaja. Vse je v prvovrstnem stanju. Za pojasnila vprašajte na 734 E. 155 St.

(142)

Ledenica naprodaj

Dobro ohranjena ledenica se prodaja; cena \$50.00. Za pojasnila pokličite EN 1-2627.

(140)

Zidarska dela

Opeka ali kamenje

"pointing", cementna popravila, dimniki, kamnite stopnice. Nobeno delo premahno; cene zmerne. Pokličite UL 1-1488.

(141)

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave.

Tel. HE 1-4148

CLEVELAND 3, OHIO

POŠILJAMO:

Denar v Jugoslavijo, Trst, Italijo in v vse druge države. Vsaka pošiljatev je zjamčena.

PRODAJAMO:

Karte za prekomorske kraje in nazaj po originalnih cenah. Imamo zastopstvo tudi za vse glavne avijonske družbe.

American Express travel čelke in denarne nakaznice za uporabo v naših državah. Jugoslovanske znamke in denar.

Zaboje za pošiljanje blaga ali življ v staro domovino. Če želite, nabavi tudi določeno blago za v pakete tvrdka sama.

PREVZEMAMO:

Zavitke od rojakov in jih točno odpremljamo na naslovnike.

SPREJEMAMO:

Naročila za moko in druge že pripravljene zavitke kakor tudi za streptomycin preko družb ADRIATIC, EXPRESS za Jugoslavijo, Avstrijo, Italijo, Nemčijo in druge države.

POMAGAMO:

Pri nabavi potniških dokumentov; nudimo pomoč potnikom.

SODELUJEMO:

Pri ureditvi raznih starokrajških in tudi begunskih zadev.

OPRAVLJAMO:

NOTARSKES posle.

Rojaki v Kanadi in drugih deželah lahko pošljejo denarna in druga naročila potom naše tvrdke.

Za nadaljna pojasnila PIŠITE, PRIDITE, KLIČITE zanesljivo in dobro znano tvrdko

AUGUST KOLLANDER

FRAN DETELA:

ZBRANI SPISI

Malo življenje

I.

Blizu štajerske meje leži v zelenem zatišju vas Dolina. Malo ravnino, tu in tam vzbočeno po hribih in gričih, obdaja z gostim drevjem obraslo gorovje, ki se le na eni strani nekoliko znižuje. Čez to sedlo drži glavna dolinska cesta, ki veže skriti kraj z drugimi svetom. Kako po pravici nosi vas svoje ime, se vidi iz te lege in če pogledaš z gore Sv. Florjana, ki se dviga najviše nad Dolino, vidiš pod seboj majhen kotel, ki ima dno nekoliko pokvečeno in ki mu manjka nekaj obrobka. Ob vznožju Sv. Florjana izvira potok Dolinščica, ki se zvedavo vije po dolini, kakor bi nerada zapuščala svoj rojstni kraj, naposled pa izgine v soteski in kaže ljudem, kod se tudi pride do velike ceste, če se komu ravno ne mudi. Tu in tam stoji na kakem griču bela cerkva, okrog in okrog pa je raztresenih mnogo vasi, sestoječih iz treh, štirih, časih tudi ene same hiše. Vljudni prebivalci se štejejo zdaj med Gorenjce, zdaj med Dolenjce, kakor nanese družina. Za to, kar se godi za gorami, se ne menijo dosti in marsikaka novica potrebuje četrto leto, da doseže to dolino; zakaj, da bi ljudje verjeli besedam stare Metje, ki vozi vsako sredo samotež v Ljubljano, tega ni misliti. "Ženska je stara," pravijo, "rada govori in pripoveduje več, kot je res." Tudi barič, ki oklicuje ob nedeljah pred cerkvijo, jim pove razen davkov malo novega. Edina priložnost, ogledati si nekoliko sveta, se ponudi Dolincem, kadar je kje kak semenj, da žene živino naprodaj. Kadar se vrne domov, pa pravi: "Lepo je v onih krajih, lepo; pri nas je pa še lepše." Ker Dolinci niso zapravljeni in radi delajo, se jim ne godi slabo in lahko in dobro kupujejo od njih kupci, ki jih obiskujejo na jesen in pozimi. Dolinski župniki učakajo si-

V blag spomin

SEDEMNAJSTE OBLETNICE
SMRTI NAŠEGA PRELJUB-
JENEGA IN NIKDAR POZAB-
NEGA OČETA

Joseph Benčin

ki je zaspal v Gospodu dne
18. julija 1933

Let sedemnajst je že minilo,
kar Vaša se je pot končala,
toda leta mnoga nam spomina
na Vas, dragi oče, niso izbrisala.

Počivajte v miru, dragi naš oče,
in v svetih nebesih se tamkaj
radujte.

Žalujoci ostali:

JOSEPHINE, MARY, in
FRANCES, hčere

Cleveland, Ohio, 18. julija 1950.

vo starost, zakaj zrak je zdrav
n dolinske duše pasti je prava
grača. Če zaide katerikrat
takšen kozel v škodo, ga po-
boljša par besed.

Dasi je Dolina — v ožjem
smislu besede — glavna vas vse
doline, vendar ne šteje mnogo
tevil. Hiše so s častnimi iz-
jemami neznatne. Sredi vasi
stoji cerkev sv. Jurija. Dolin-
cem priljubljenega patrona; na
eni strani cerkve ima župnik
svoje stanovanje, staro nerodno
stavbo z debelim zidovjem in
majhnimi okni, na drugi pa je
šola, kjer se s šibo bistrim
vaški mladini. Pred cerkvijo
pa se košati mogočen kostanj in
zbira vsako nedeljo pred slu-
žbo božjo in po njej v svojo sen-
zo može in fante, da se kaj po-
govore in pokratkočasijo. Dru-
ge hiše stoji, kakor bi jih bil
nanesel veter; ta tu, ona tam,
ne dve na eno stran obrnjeni,
okrog cerkve in ob cesti, ki drži
po mnogih klancih in ovinkih
zdaj navkreber, zdaj navzdol,
šez hrib do okrajnega oblastva
dolinskega, na drugo plat pa ob
potoku skozi sotesko do velike
ceste.

Dolinci so sicer tihi ljudje; a
kadar mislijo, da imajo kaj
vzroka za to, zašume tembolj.
In teh misli so bili menda ta
dan ko se začela naša povest.
Bilo je meseca avgusta leta
1857, ko je stari Primož, ki ima
majhno hišo pod cerkvijo, omo-
žil svojo hčer Franco na dom.
Vsa vas je bila pokonci. Iz
Primoževih hiš se je razlegala
harmonika, sladko veselje va-
škim ušesom, ki so s tako ma-
lim zadovoljna. Okrog olepša-
ne hiše je ogarila mladina, ki
je bila še premlada za plesišče,
in množila po svoji moči svato-
vski hrup. Zdaj pa zdaj se je
prikazalo na pragu kako nali-
špano dekle ali kak praznično
oblečen moški, ki je zaukal po
vasi doli v dokaz, da se mu do-
bro godi.

Bogatin nima po navadi pol
toliko svatov, kadar se ženi, ka-
kor reven kmet, bodisi da ima
ta res več prijateljev nego oni,
ali pa da se bolj boji katerega
razaliti s tem, da ga ne bi va-
bil; ali pa hoče nemara vsaj
enkrat pozabiti svoje reve in
se prav oblastno veseliti. Ne-
kaj mu gre seveda tudi za čast,
ravno tako kakor ubogi vdovi,
ki potrosi svoje zadnje krajcar-
je, da pogosti pogrebce, ki so ji
odnesli ljubega moža.

Pri Primožu je bila vsa hiša
polna. Za dolgo mizo so sede-
li svatje, v sredi med njimi sta-
rešina in zraven njega priletni
župnik. Ana, Primoževa žena,
je skrbela, da duhovni gospod
ni trpel lakote.

"Oh gospod župnik, še to, pa
še to," je govorila in polnila
venomer gospodu kupico in
krožnik.

Težko se je branil gospod sil-
nim prošnjam. Od druge strani
pa mu je pripovedoval starešina
počas in dostojno, da pojde dež,
ker se drži vreme tako kislo, da
pa ne bo nič odveč, ker je ze-
mlja suha, in kako dobro zna-
menje je to, če dežuje na že-
nitvanski dan.

Ženin France je govoril zdaj
s tem, možem, zdaj z onim, za-
kaj kot nov gospodar je stopil
v eno vrsto z njimi.

"Nevesta je pa v izbici z dru-
žicami," je dejala mati, kadar
so povpraševali po njej.

"Malo se mora pokajati, ker
je že taka navada," je menil
Rožanec, posestnik iz bližnje
vasi Gorice. "Saj se je še Mina

jokala, ki je dobila mene."
"Jaz sem že vedela zakaj," se
hitro oglasi ženica od one stra-
ni; "Franci pa ni treba."

"Ali ste iztekli, oče Roža-
nec?" se smeje župnik.

Najveselejši izmed vseh pa
je stari Premec ženinov oče in
Rožančev sosed. Po sredi sobe
se vrti in klobuk mu ves po-
krit s pisanim papirjem, s šop-
ki in trakovi, visi postrani, ka-
kor bi se smejal belim lasem,
kako pridejo v njegovo dru-
žbo

"Primožune!" vpije sivi mož
in ploska z rokama. "Ana, mi-
dva greva polko plesat, naj že
bo, kar hoče."

"Za stare ljudi, ki se opote-
kajo," opominja žena, "je tu
premalo prostora."

"Malo prostora imaš res, Pri-

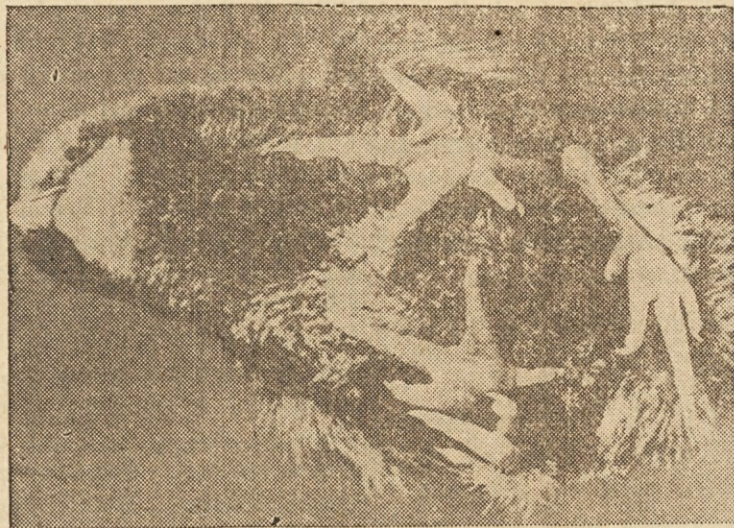
mož, primojdunaj, malo! Kadar
bo zopet kakšna reč, ga prine-
sem s seboj od doma, ker pro-
stora imam jaz dosti. Toda,
Ana, kar pojdi! Smrt se te bo
zbala, če vidi, da plešeš. Hojo!
pokonci, primojdunaj!"

"Pojdi s kakšno mlajšo, me-
ne pa pusti!" se brani tako
vpričo gospoda župnika?"

"Ha, kaj, primojdunaj, Ana!"
odvrča Premec. Ali misliš, da
je to greh? — Gospod župnik!"
ogovarja duhovnega gospoda,
"vi imate zapisane vse grehe
velike in male, ali je primojdunaj greh? Kaj?"

"Posebno lepo ni," se smeje
župnik, "beseda odveč!"

"Kar nič odveč!" ugovarja
mož. "Dobro delo! Le poslu-
šajte! Če bi jez rekel: pri mo-
ji duši, česar me pa Bog varuj

Črvički, zdaj pa le pazite se! — Pišček "Charlie" si v
zadnjem času pomaga po svoje, kajti če bo šlo tako naprej,
bodo gospodinje kmalu imele rešeno vprašanje glede kur-
jih bederc. Na sliki vidimo piščančka, ki ima popolnoma
razvite štiri noge, dve sta obrnjeni naprej in dve pa nazaj,
da revež ne ve ali prihaja, ali odhaja.

This and That from Washington

By Congressman Frances P. Bolton

THIS week has been a quiet one
on Capitol Hill. The Senate, as
you know, is far behind schedule.

A number of
bills passed by
the House some
time ago are
not even in the
committee stage
in the Senate.
One of the most
important of
these is the Ap-
propriations
Bill — another,
the E.C.A. ap-
propriation. The
House Com-
mittee on Foreign
Affairs will be taking up the Sen-
ate Military Aid bill, having wait-
ed until final action by the Senate
with the hope of making better
time in the end.

BOY Scouts by the thousands in-
vaded Washington during
their Jamboree Week at Valley
Forge. It was truly thrilling to see
them everywhere you turned. They
were hot and tired, but alert. They
were new experiences and keen to
know something about their gov-
ernment.

Two eager youngsters turned up
in my office a little after 7 p.m.,
just as I was clearing my desk for
the night. One lad was Ronald
Hadlock—you of Burton will know
him. His family has moved to Side
Lake, Minnesota. Wasn't it fun
that he couldn't resist the pull of
the 22nd District? With him was a
Minnesota lad named Ralph H.
Johnson. They were certainly a
grand pair of Scouts!

THERE is available a new 16
millimeter film in full color
that gives a sober account of "Pu-
erto Rico, U. S. A." In order that
the people of this country might
have a clearer understanding of
the problems and what is being
done to meet them the Insular Gov-
ernment has made this objective
record. It can be borrowed from
the Office of Puerto Rico, 1026
Seventeenth Street, N.W., Wash-
ington, D. C., and Arthur D. Little
Company, Cambridge, Massachu-
setts.

YOU will be glad to know that
3,800 of the kidnapped Greek

children have been returned to
their homes—thirty-eight hundred
of the 38,000!

There was a ceremony in Ath-
ens which was attended by Queen
Frederika and Crown Prince Con-
stantine, and others of the royal
family. Monsignor Spyridon, the
Archbishop of Athens and Primate
of Greece, led the assembled chil-
dren in a very moving prayer for
the speedy return of the other ab-
ducted children.

FROM the Austrian Consulate
General in New York comes
the word that the United States
Forces in Austria notified the
Austrian Government on June 1st
that the exchange of displaced per-
sons in Austria for persons of
German ethnic origin (Volks-
deutsche) now living in Germany
had been approved by USFA.

LEST we lose sight of the real
significance of free enterprise
of the American system that we
have created, let us look at some
real news developments in the busi-
ness world, stories that speak for
themselves:

In Atlanta, Illinois, a little com-
munity of 1300 in the central part
of that state, the Peoples Bank
has gone out of business after 62
years due to "excessive taxes, gov-
ernment restriction and govern-
ment competition."

The Circuit Judge at Atlanta,
Frank S. Bevan, who is also Presi-
dent of the bank, said it held only
a "hat-full" of farm mortgage
loans because of the competition
of government lending agencies.
The bank statement shows \$1,636,-
646 in assets and liabilities, a bal-
anced statement, and, according to
the Judge, "a healthy condition."

NEWS from across the world
continues to be serious in the
extreme, and the outlook for the
future demands the utmost in
steadiness and courage. It would
be foolish to minimize the risk we
run in this effort to uphold the
principles of the United Nations,
but the anxious citizen can assure
himself with certainty that, what-
ever may be the price of picking
up the challenge the Communists
have thrown down, it is smaller, by
far, than that of not doing so.

in sveti Florjen, to bi bil greh!
to je kakor amen in temu se ne
ustavljam nič. A jaz ne pra-
vim tako; jaz zavpijem: primojdunaj — hudoba me že sliši. Alo!
pa pero v kremplje in piše: 'Sta-
ri Premec se pridruša.' Jaz pa
pravim: dunaj! Tristo medve-
dov, zdaj je treba pa brisati!
(Dalje prihodnjaj.)

HOT WATER
COSTS
LESS...
WITH AN AUTOMATIC
bryant
Blue Seal
GAS WATER HEATER

AUTOMATIC!
FASTER HEATING!
INSULATED!

Have all the
healthful hot wa-
ter you want for
all your needs
... faster and
cheaper with this
Bryant Blue Seal
Gas Water Heat-
er. Easy tempera-
ture selection! 10-
YEAR PROTEC-
TION PLAN!

SEE IT NOW AT

A. J. Budnick & Co.
PLUMBING & HEATING
6631 ST. CLAIR AVE.
Bus. Tel.: UT 1-4492
Residence: PO 1-0641

DEKLETA IN ŽENE!

Priporočam vam, da si izberete in
naročite fino NAJNOVEJŠE MODE
STERLING zimsko suknjo, Suit ali
FUR-COAT sedaj naravnost iz tu-
kajšnje tovarne, po najnižjih cenah
v Clevelandu na WILL-CALL.

Ne odlašajte, ker sedaj je naj-
boljša izbera.
Samo pokličite me, da vas peljem
direktno v tovarno.
BENNO B. LEUSTIG
1034 ADDISON RD.
EN 1-3426 ali EN 1-2920

Thomas Flower Shop

CVETLICE za vse prilike
šopke in cvetlice lahko
brzopjavimo na vse kraje
Andy, Albin in Fred Thomas
(Tome), lastniki
15800 Waterloo Rd. - IV 1-3200

ZULICH

INSURANCE AGENCY
FRANCES ZULICH, agent
Zavarovalnina vseh vrst za
vaše domove, avtomobile
in pohaštvo
IVanhoe 1-4221
18115 NEFF ROAD

Protect Against VITAMIN DEFICIENCY With

ONE A DAY
MULTIPLE VITAMIN CAPSULES
Each One-A-Day (brand) Multiple
Vitamin Capsule furnishes the full
basic daily quantity of five vita-
mins whose requirements in human
nutrition have been established.
You can't buy better vitamins no
matter what you pay for them.
One-A-Day (brand) Multiple
Vitamin Capsules are guaranteed
to be full potency, as shown on
the label.
Make One-A-Day your Buy Word
for vitamins. Get them at your
drug store.
MILES LABORATORIES, INC.
Elkhart, Indiana

Če se ga malo zalije, bo bolje rastle. — Triletna Gillian
Ockenden iz Epsom v Angliji lepo zaliva svojega devet me-
secev starega bratca Timotija, kakor bi bil kakšna rožica
na vrtu. Timmi izgleda da je prav zadovoljen in vse tako
izgleda, kot da sestrici pripoveduje, da mu dobro dene hla-
dilna vodica.

K. S. K. JEDNOTA

★ ★ ★ ★ ★
POSOJUJE DENAR

članom KSKJ po 4% obresli
nečlanom po 5% obresli
na zemljišča in posesiva

brez kake provizije
ali bonusa

★ ★ ★ ★ ★

Posojila so napravljena na tak način, da se na
glavnico odplačuje v mesečnih obrokih.

Za pojasnila in informacije pišite na:

GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE

351-53 NORTH CHICAGO STREET
JOLIET, ILLINOIS

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

